ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2025)

14ο Συνέδριο ΕΤΠΕ «ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»

Η Διαλογική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Μελέτη της Χρήσης του ChatGPT από Μελλοντικούς Εκπαιδευτικούς Προσχολικής Εκπαίδευσης

Γεώργιος Κ. Ζαχαρής

doi: 10.12681/cetpe.9499

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ζαχαρής Γ. Κ. (2026). Η Διαλογική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Μελέτη της Χρήσης του ChatGPT από Μελλοντικούς Εκπαιδευτικούς Προσχολικής Εκπαίδευσης. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, *1*, 419–428. https://doi.org/10.12681/cetpe.9499

Η Διαλογική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Μελέτη της Χρήσης του ChatGPT από Μελλοντικούς Εκπαιδευτικούς Προσχολικής Εκπαίδευσης

Γεώργιος Κ. Ζαχαρής
gzacharis@nured.auth.gr
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη χρήση του ChatGPT ως ένα σύστημα Διαλογικής Τεχνητής Νοημοσύνης (ΔΤΝ), από 189 πρωτοετείς φοιτητές και φοιτήτριες (μελλοντικοί νηπιαγωγοί) Προσχολικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στην ακαδημαϊκή τους πρακτική. Τα αποτελέσματα αναφέρουν γενικά θετική εξοικείωση των μελλοντικών νηπιαγωγών, με έμφαση στη χρήση του εργαλείου για εύρεση ιδεών και αναζήτηση πληροφοριών. Ωστόσο, οι ίδιοι διατηρούν επιφυλάξεις για θέματα όπως η αξιοπιστία, η ηθική χρήση και η επίδραση στην κριτική σκέψη και την ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Προτείνονται ενέργειες για την ορθή ενσωμάτωση της ΤΝ στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΤΕ), με έμφαση στην εκπαίδευση, τη θεσμική υποστήριξη και τη διαμόρφωση κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου. Η έρευνα τονίζει την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις, ώστε η ΤΝ να αξιοποιηθεί δημιουργικά και υπεύθυνα στον χώρο της ΤΕ.

Λέξεις κλειδιά: ChatGPT, Διαλογική Τεχνητή Νοημοσύνη, μελλοντικοί νηπιαγωγοί, Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Εισαγωγή

Η παρουσίαση, στα τέλη του 2022, του συστήματος Διαλογικής Τεχνητής Νοημοσύνης (ΔΤΝ) ChatGPT από την OpenAI, βασισμένου στην αρχιτεκτονική Generative Pretrained Transformer (GPT), ανέδειξε σημαντικά νέα δεδομένα στην εξέλιξη της Παραγωγικής ΤΝ (GenAI). Το ChatGPT επιτρέπει αλληλεπίδραση σε φυσική γλώσσα, γραπτή ή προφορική, παράγοντας λογικοφανείς απαντήσεις σε πραγματικό χρόνο (Hassija et al., 2023). Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές μηχανές αναζήτησης που απλώς ανακτούν πληροφορίες ή τα chatbots με προκαθορισμένες απαντήσεις, οι γενετικές δυνατότητες του ChatGPT επιτρέπουν δυναμικές συνομιλίες προσαρμοσμένες σε εκπαιδευτικά σενάρια (Chen et al., 2020· Deng et al., 2025· Holmes & Miao, 2023).

Η ΤΝ στην εκπαίδευση (Artificial Intelligence in Education - AIEd) καλύπτει όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, συνδυάζοντας θεωρίες μάθησης με τεχνολογικές πρακτικές. Περιλαμβάνει ευφυή συστήματα διδασκαλίας, προσαρμοστικά μαθησιακά περιβάλλοντα και ανάλυση δεδομένων, ενισχύοντας δεξιότητες του 21ου αιώνα όπως η κριτική σκέψη και η αυτενέργεια (Holmes & Porayska-Pomsta, 2022· Zawacki-Richter et al., 2019). Στην ΤΕ, το ChatGPT μπορεί να υποστηρίξει τα ιδρύματα στην προσαρμογή τους στις τεχνολογικές εξελίξεις και να βελτιώσει τη μαθησιακή διαδικασία μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας, ανατροφοδότησης και αυτόματης διόρθωσης (Ali et al., 2024· Baidoo-Anu & Ansah, 2023).

Η ενσωμάτωση του ChatGPT στην ΤΕ δύναται να μετασχηματίσει ουσιαστικά το εκπαιδευτικό τοπίο, υποστηρίζοντας τα Ιδρύματα ΤΕ τόσο στην προσαρμογή τους στις τεχνολογικές εξελίξεις όσο και στη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς τους (Baidoo-Anu & Ansah, 2023). Η αξιοποίησή του μπορεί να ενισχύσει τη μαθησιακή

διαδικασία με ποικίλους τρόπους, όπως μέσω της ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων, της εξατομικευμένης και διαφοροποιημένης διδασκαλίας, της ενίσχυσης της δημιουργικής σκέψης, καθώς και μέσω της παροχής στοχευμένης ανατροφοδότησης και αυτόματης διόρθωσης κειμένων. Παράλληλα, συμβάλλει στην καθοδήγηση και υποστήριξη των φοιτητών/τριών και διευκολύνει τη συνεργασία σε ερευνητικά πλαίσια, προσφέροντας ουσιαστική υποστήριξη σε καινοτόμες διδακτικές πρακτικές (Ali et al., 2024· Ansari et al., 2024· Crompton & Burke, 2023· Farrokhnia et al., 2023· Fuchs, 2023· Grassini, 2023· Kostas et al., 2025· Kwan Lo, 2023· Ogunleye et al., 2024· Schei et al., 2024).

Παρά τα οφέλη, η ενσωμάτωση του ChatGPT φέρνει προκλήσεις όπως ανησυχίες για την ακαδημαϊκή ακεραιότητα, υπερβολική εξάρτηση, και υποβάθμιση βασικών δεξιοτήτων (Alkaissi & McFarlane, 2022· Ansari et al., 2024· Crawford et al., 2023). Επιπλέον, περιορισμοί όπως η εξάρτηση από τα δεδομένα εκπαίδευσης, αδυναμία κατανόησης πλαισίων και το φαινόμενο των "ψευδαισθήσεων" (hallucinations) ενισχύουν τις επιφυλάξεις, οδηγώντας ορισμένα ιδρύματα σε περιορισμούς στη χρήση του και σε ακαδημαϊκές αντιδράσεις (Sullivan et al., 2023).

Παράλληλα, η στάση των φοιτητών/τριών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην αποδοχή του ChatGPT. Μελέτες δείχνουν γενικά θετική διάθεση, αναγνωρίζοντας τη συμβολή του στην ερευνητική και μαθησιακή διαδικασία, παρά τις ελλείψεις ως προς το θεσμικό πλαίσιο χρήσης (Adams et al., 2023· Kostas et al., 2025). Οι φοιτητές/τριες θεωρούν ότι το εργαλείο μπορεί να βοηθήσει κυρίως σε ρουτίνες, όχι όμως να υποκαταστήσει την ενεργή συμμετοχή τους (Barrett & Pack, 2023). Ταυτόχρονα εκφράζουν εμπιστοσύνη στην ακρίβεια των απαντήσεων, ενώ επισημαίνουν την ανάγκη για προγράμματα εγγραμματισμού στην ΤΝ, ηθικές κατευθυντήριες γραμμές και θεσμική υποστήριξη, ώστε να εξασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση στα εργαλεία (Kostas et al., 2025· Yusuf et al., 2025).

Η ερευνητική δραστηριότητα επικεντρώνεται κυρίως σε φοιτητές/τριες τομέων όπως Πληροφορική, Μηχανική, Μαθηματικά, Οικονομικά και διδασκαλία ξένων γλωσσών, ενώ η διερεύνηση της χρήσης του ChatGPT στον τομέα της Προσχολικής Εκπαίδευσης παραμένει περιορισμένη. Η μελέτη της Nikolopoulou (2024) σε μελλοντικούς νηπιαγωγούς στην Ελλάδα αναδεικνύει θετικές στάσεις απέναντι στο εργαλείο, ιδίως στην υποστήριξη ποικίλων μαθησιακών δραστηριοτήτων, παρά τις επιφυλάξεις ως προς την αξιοπιστία και τα δεοντολογικά ζητήματα.

Η βαθιά κατανόηση του τρόπου αλληλεπίδρασης των φοιτητών με εργαλεία ΔΤΝ όπως το ChatGPT είναι κρίσιμη για τη διαμόρφωση πλαισίων ένταξης που θα ενισχύσουν τη μαθησιακή εμπειρία και την ακαδημαϊκή εγκυρότητα στην ΤΕ.

Σκοπός και στόχος της έρευνας

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να παράσχει εμπειρικά δεδομένα σχετικά με τη χρήση του ChatGPT από μελλοντικούς νηπιαγωγούς, στο πλαίσιο των ακαδημαϊκών τους δραστηριοτήτων. Ο στόχος είναι να αποτυπωθεί η εμπειρία και ο βαθμός εξοικείωσής τους με το ChatGPT, να διερευνηθεί το επίπεδο και ο τρόπος χρήσης του, καθώς και να καταγραφούν τα οφέλη και οι προκλήσεις που προκύπτουν από τη χρήση αυτής της τεχνολογίας στην ΤΕ. Επιπλέον, η μελέτη στοχεύει να αναδείξει ποιες ενέργειες θεωρούν απαραίτητες οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί για την ορθή και αποτελεσματική αξιοποίηση του ChatGPT στην ΤΕ.

Τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας μελέτης αποτυπώνονται ως εξής:

ΕΕ1: Ποια είναι η εμπειρία και ο βαθμός εξοικείωσης των μελλοντικών νηπιαγωγών με το ChatGPT;

ΕΕ2: Ποια οφέλη αναγνωρίζουν οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί από τη χρήση του ChatGPT;

ΕΕ3: Ποιες προκλήσεις αντιλαμβάνονται οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί σε σχέση με τη χρήση του ChatGPT;

ΕΕ4: Ποιες ενέργειες θεωρούν απαραίτητες οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί για την ορθή και αποτελεσματική αξιοποίηση του ChatGPT στην ΤΕ;

Μεθοδολογικό πλαίσιο

Η μεθοδολογία της έρευνας βασίστηκε σε αυτό της έρευνας των Kostas et al. (2025) με διαφορετικό ωστόσο, δείγμα. Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας επιλέχθηκε η βολική δειγματοληψία και συμμετείχαν εθελοντικά 189 πρωτοετείς φοιτητές/τριες του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Παιδαγωγικής Σχολής, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία τους ήταν γυναίκες (95,8%, N=189), αποτέλεσμα αναμενόμενο καθώς η πλειονότητα όσων σπουδάζουν σε Παιδαγωγικά Τμήματα είναι γυναίκες. Οι συμμετέχοντες στο πλαίσιο ενός υποχρεωτικού προπτυχιακού μαθήματος σχετικά με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ), ενημερώθηκαν σχετικά με την αξιοποίηση της ΤΝ τόσο στην καθημερινή ζωή όσο και στην εκπαίδευση και πραγματοποίησαν πρακτική εφαρμογή εντός αίθουσας στη χρήση του ChatGPT αναφορικά με την αναζήτηση πληροφοριών, τη δημιουργία εικόνων, τη σύνταξη κατάλληλων προτροπών (prompting) κ.ά. Η επιλογή των πρωτοετών φοιτητών/φοιτητριών βασίστηκε στο γεγονός πως βρίσκονται στο ξεκίνημα των ακαδημαϊκών τους σπουδών και η διερεύνηση των αντιλήψεων και των πρακτικών τους σχετικά με τη χρήση του ChatGPT και των εργαλείων ΤΝ καθορίζει την μετέπειτα ακαδημαϊκή πορεία τους και κατά συνέπεια, την πολιτική του ίδιου του Ιδρύματος.

Ερευνητικό εργαλείο και ανάλυση δεδομένων

Για τις ανάγκες της έρευνας, σχεδιάστηκε ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο με κλειστού τύπου ερωτήσεις, μέσω της εφαρμογής Google Forms για τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων αναφορικά με τις αντιλήψεις και τις πρακτικές των μελλοντικών νηπιαγωγών σχετικά με τη χρήση του ChatGPT και των εργαλείων ΤΝ. Η αναφορά στο ChatGPT αφορούσε τη δωρεάν έκδοση με GPT-3.5. Η διεύθυνση του ερωτηματολογίου στάλθηκε στους συμμετέχοντες με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Ακολουθήθηκαν αυστηρά οι δεοντολογικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της λήψης συγκατάθεσης μετά από ενημέρωση από όλους τους συμμετέχοντες, της διασφάλισης της συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR) και της διατήρησης της ανωνυμίας των συμμετεχόντων και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων.

Το ερωτηματολόγιο προσαρμόστηκε από την έρευνα των Kostas et al. (2025), μεταφράστηκε στα ελληνικά και δομήθηκε σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα σε τέσσερις άξονες: α) Εμπειρία και εξοικείωση με το ChatGPT (9 ερωτήσεις), β) Οφέλη από τη χρήση του ChatGPT (11 ερωτήσεις), γ) Προκλήσεις από τη χρήση του ChatGPT (16 ερωτήσεις) και δ) Ενέργειες για την ορθή χρήση του ChatGPT (11 ερωτήσεις). Συνολικά το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 47 ερωτήσεις κλειστού τύπου σε πενταβάθμια κλίμακα Likert.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 16-23 Μάϊου 2025. Η ανάλυση των δεδομένων της μελέτης έγινε με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος IBM SPSS v29.0 για Windows, το οποίο αξιοποιήθηκε για την εξαγωγή των περιγραφικών στατιστικών μέτρων και του ελέγχου αξιοπιστίας. Υπολογίστηκαν οι συχνότητες των απαντήσεων των μελλοντικών εκπαιδευτικών στην έρευνα ανά άξονα και ανά ερώτηση του ερωτηματολογίου Επιπλέον, το ερευνητικό εργαλείο αξιολογήθηκε για την εσωτερική του αξιοπιστία μέσω του Cronbach a, η οποία βρέθηκε να είναι ιδιαίτερα υψηλή για το σύνολο του ερωτηματολογίου (a = 0,912, N =

47), πολύ πάνω από το όριο του 0,70 (DeVellis, 2016) υποδεικνύοντας ότι τα σύνολα των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση της χρήσεις και τις αντιλήψεις ήταν συνεπείς και κατάλληλες για περαιτέρω ανάλυση.

Αποτελέσματα

Εμπειρία και εξοικείωση των συμμετεχόντων με τη χρήση του ChatGPT

Στους Πίνακες 1 και 2 αποτυπώνονται οι συχνότητες των απαντήσεων αναφορά με την εμπειρία και εξοικείωση των μελλοντικών νηπιαγωγών στην έρευνα, στη χρήση του ChatGPT.

Πίνακας 1. Εμπειρία των συμμετεχόντων με τη χρήση του ChatGPT

Ερώτηση	Καθόλου	Χαμηλή	Μέτρια	Καλή	Πολύ καλή
1. Ποια είναι η εμπειρία και εξοικείωση σας με τη χρήση του ChatGPT;	8 (4,2%)	26 (13,8%)	62 (32,8%)	75 (39,7%)	18 (9,5%)

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δηλώνει θετική εμπειρία και εξοικείωση με το ChatGPT. Συγκεκριμένα, το 49,2% αξιολογεί την εμπειρία του ως καλή ή πολύ καλή, ένα ποσοστό 32,8% δηλώνει μέτρια εξοικείωση, ενώ ένα μικρό ποσοστό (18%) εμφανίζει χαμηλή ή μηδενική εμπειρία.

Πίνακας 2. Εξοικείωση των συμμετεχόντων με τη χρήση του ChatGPT

Ερώτηση	Καθόλου	Περιστασιακά	Μερικές φορές	Συχνά	Πολύ συχνά
Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιείτε το ChatGPT για:					
2. Εύρεση/Διαμόρφωση ιδεών για εργασίες	30 (15,9%)	50 (26,5%)	64 (33,9%)	33 (17,5%)	12 (7,1%)
3. Επίλυση προβλημάτων	41 (21,7%)	50 (26,5%)	52 (27,5%)	26 (13,8%)	20 (10,6%)
4. Εργασία με κείμενο	54 (28,6%)	60 (31,7%)	49 (25,9%)	20 (10,6%)	6 (3,2%)
5. Μετάφραση κειμένου	95 (50,3%)	38 (20,1%)	36 (19,0%)	12 (6,3%)	8 (4,2%)
6. Αναζήτηση/έρευνα πληροφοριών	30 (15,9%)	36 (19,0%)	59 (31,2%)	40 (21,2%)	24 (12,7%)
7. Προγραμματισμός (coding)	139 (73,5%)	28 (14,8%)	14 (7,4%)	2 (1,1%)	6 (3,2%)
8. Προσωπικός βοηθός	75 (39,7%)	46 (24,3%)	28 (14,8%)	22 (11,6%)	18 (9,5%)
9. Συγγραφή εργασιών	76 (40,2%)	61 (32,3%)	32 (16,9%)	16 (8,5%)	4 (2,1%)

Βάσει των στοιχείων του Πίνακα 2, οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί χρησιμοποιούν το ChatGPT κυρίως για εύρεση ιδεών (58,5%) και αναζήτηση πληροφοριών (65,1%), δείχνοντας ότι το θεωρούν χρήσιμο υποστηρικτικό εργαλείο. Η χρήση του για επίλυση προβλημάτων και εργασία με κείμενο είναι μέτρια (άνω του 50% και 39,7% αντίστοιχα), ενώ είναι περιορισμένη για μετάφραση (70,4% δεν το χρησιμοποιούν ή το χρησιμοποιούν σπάνια) και πολύ περιορισμένη για προγραμματισμό (73,5% δεν το χρησιμοποιούν). Ως ψηφιακό βοηθό ή για

συγγραφή εργασιών, η χρήση παραμένει χαμηλή, κάτι που πιθανόν φανερώνει επιφυλάξεις σχετικά με την αξιοπιστία ή την ηθική της χρήσης του.

Οφέλη από τη χρήση του ChatGPT

Στον Πίνακα 3 αποτυπώνονται οι συχνότητες των απαντήσεων αναφορά με τα αντιλαμβανόμενα οφέλη των μελλοντικών νηπιαγωγών στην έρευνα, από τη χρήση του ChatGPT.

Πίνακας 3. Οφέλη από τη χρήση του ChatGPT

Ερώτηση	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
10. Βελτιώνει την κατανόηση του μαθήματος	14 (7,4%)	48 (25,4%)	70 (37,0%)	39 (20,6%)	18 (9,5%)
11. Βελτιώνει τη μαθησιακή απόδοση	22 (11,6%)	60 (31,7%)	60 (31,7%)	39 (20,6%)	8 (4,2%)
12. Βελτιώνει την απόδοση σε εργασίες και εξετάσεις	20 (10,6%)	62 (32,8%)	59 31,2%)	30 (15,9%)	18 (9,5%)
13. Παρέχει βοήθεια και ανατροφοδότηση	8 (4,2%)	22 (11,6%)	76 (40,2%)	57 (30,2%)	26 (13,8%)
14. Ενισχύει την εξατομικευμένης μάθησης	14 (7,4%)	62 (32,8%)	69 (36,5%)	26 (13,8%)	18 (9,5%)
15. Ενισχύει την αναζήτηση και την έρευνα	20 (10,6%)	24 (12,7%)	68 (36,0%)	57 (30,2%)	20 (10,6%)
16. Βελτιώνει τη διαχείριση χρόνου	26 (13,8%)	36 (19,0%)	57 (30,2%)	50 (26,5%)	20 (10,6%)
17. Ενισχύει τις ψηφιακές δεξιότητες	20 (10,6%)	50 (26,5%)	51 (27,0%)	50 (26,5%)	18 (9,5%)
18. Βοηθά στον ψηφιακό μετασχηματισμό των πανεπιστημίων	26 (13,8%)	52 (27,5%)	80 (42,3%)	21 (11,1%)	10 (5,3%)
19. Ενισχύει τη διδασκαλία των θεωρητικών μαθημάτων	22 (11,6%)	62 (32,8%)	46 (24,3%)	47 (24,9%)	12 (6,3%)
20. Ενισχύει τη διδασκαλία πρακτικών/τεχνικών μαθημάτων	24 (12,7%)	62 (32,8%)	65 (34,4%)	30 (15,9%)	8 (4,2%)

Βάσει των στοιχείων του Πίνακα 3, οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί εμφανίζονται θετικοί ως προς τη συμβολή του ChatGPT στην εκπαιδευτική διαδικασία, με αρκετούς ωστόσο, να τηρούν ουδέτερη στάση. Η χρήση του για κατανόηση μαθήματος (30,1%) και εξατομικευμένη μάθηση (23,3%) δείχνει θετική προδιάθεση, αλλά και επιφυλάξεις. Αντίθετα, η συμβολή στη μαθησιακή απόδοση και στις εξετάσεις αμφισβητείται, με ποσοστά άνω του 43%. Πιο θετικά αξιολογείται η υποστήριξη και ανατροφοδότηση (44%) και η συμβολή στην αναζήτηση πληροφοριών (40,8%). Οι απόψεις για την ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων και τον ψηφιακό

μετασχηματισμό είναι διχασμένες. Σχετικά με τη διδασκαλία, η χρήση του ChatGPT δεν θεωρείται σημαντική, ιδιαίτερα στα πρακτικά μαθήματα.

Αντιλαμβανόμενες προκλήσεις από τη χρήση του ChatGPT

Στον Πίνακα 4 αποτυπώνονται οι συχνότητες των απαντήσεων των μελλοντικών νηπιαγωγών αναφορά με προκλήσεις που εμφανίζονται από τη χρήση του ChatGPT.

Πίνακας 4. Αντιλαμβανόμενες προκλήσεις από τη χρήση του ChatGPT

Ερώτηση	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ουδέτερη	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
21. Μικρή εξοικείωση με τις προτροπές (prompting)	40 (21,2%)	43 (22,8%)	78 (41,3%)	22 (11,6%)	6 (3,2%)
22. Ελλιπείς γνώσεις και δεξιότητες στη χρήση του ChatGPT	20 (10,6%)	70 (37,0%)	63 (33,3%)	26 (13,8%)	10 (5,3%)
23. Ελλιπής εκπαίδευση στη χρήση του ChatGPT	16 (8,5%)	60 (31,7%)	65 (34,4%)	36 (19,0%)	12 (6,3%)
24. Υψηλό κόστος χρήσης εργαλείων του ChatGPT και περιορισμένη πρόσβαση	47 (24,9%)	56 (29,6%)	62 (32,8%)	18 (9,5%)	6 (3,2%)
25. Ελλιπής υποστήριξη από το πανεπιστήμιο	20 (10,6%)	65 (34,4%)	66 (34,9%)	32 (16,9%)	6 (3,2%)
26. Ελλιπής ενημέρωση σχετικά με την AIEd	16 (8,5%)	56 (29,6%)	65 (34,4%)	44 (23,3%)	8 (4,2%)
27. Ασαφές ηθικό πλαίσιο	30 (15,9%)	48 (25,4%)	52 (27,5%)	41 (21,7%)	18 (9,5%)
28. Μη καθορισμένα πνευματικά δικαιώματα για το παραγόμενο περιεχόμενο	22 (11,6%)	32 (16,9%)	60 (31,7%)	49 (25,9%)	26 (13,8%)
29. Εξάρτηση από τεχνολογικές εταιρείες	20 (10,6%)	45 (23,8%)	74 (39,2%)	38 (20,1%)	12 (6,3%)
30. Περιορισμένος βαθμός ανθρώπινου ελέγχου στο παραγόμενο περιεχόμενο	20 (10,6%)	40 (21,2%)	61 (32,3%)	52 (27,5%)	16 (8,5%)
31. Χαμηλή αξιοπιστία και εγκυρότητα του παραγόμενου περιεχομένου	18 (9,5%)	32 (16,9%)	73 (38,6%)	52 (27,5%)	14 (7,4%)
32. Περιορισμένη κριτική σκέψη	18 (9,5%)	20 (10,6%)	53 (28,0%)	52 (27,5%)	46 (24,3%)
33. Μείωση των γνωστικών ικανοτήτων	14 (7,4%)	32 (16,9%)	63 (33,3%)	46 (24,3%)	34 (18,0%)
34. Ενίσχυση της λογοκλοπής	12 (6,3%)	26 (13,8%)	54 (28,6%)	65 (34,4%)	32 (16,9%)
35. Υποβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού	18 (9,5%)	58 (30,7%)	57 (30,2%)	40 (21,2%)	16 (8,5%)
36. Διεύρυνση του ψηφιακού χάσματος στην ανώτατη εκπαίδευση	16 (8,5%)	52 (27,5%)	73 (38,6%)	38 (20,1%)	10 (5,3%)

Τα στοιχεία του Πίνακα 4 αναδεικνύουν μία σειρά από τεχνικά, θεσμικά και ηθικά ζητήματα που φαίνεται να απασχολούν σημαντικά τους μελλοντικούς νηπιαγωγούς. Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί εντοπίζουν προκλήσεις αναφορικά με το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων στη χρήση του ChatGPT (52,8%) και την ανεπαρκή εκπαίδευση (25,3%), σε αντίθεση μη την εξοικείωση με τις προτροπές (prompting), η οποία δεν θεωρείται σημαντικό πρόβλημα. Ζητήματα όπως το κόστος ή η υποστήριξη από το πανεπιστήμιο αντιμετωπίζονται μάλλον αδιάφορα ή θεωρούνται επαρκώς καλυμμένα. Έντονες ανησυχίες εκφράζονται για ηθικά και νομικά θέματα, όπως τα πνευματικά δικαιώματα (39,7%) και η χαμηλή αξιοπιστία περιεχομένου (34,9%). Σημαντικό ποσοστό θεωρεί ότι η υπερβολική χρήση του ChatGPT περιορίζει την κριτική σκέψη (51,8%) και ενισχύει τη λογοκλοπή (51,3%). Τέλος, αρκετοί εκφράζουν φόβους για υποβάθμιση του ρόλου των εκπαιδευτικών (29,7%) και τη διεύρυνση του ψηφιακού χάσματος (25,4%).

Απαραίτητες ενέργειες για την ορθή χρήση του ChatGPT

Στον Πίνακα 5 αποτυπώνονται οι συχνότητες των απαντήσεων των μελλοντικών νηπιαγωγών σχετικά με τις απαραίτητες ενέργειες για την ορθή και αποτελεσματική χρήση του ChatGPT στην ΤΕ.

Πίνακας 5. Απαραίτητες ενέργειες για την ορθή χρήση του ChatGPT

Ερώτηση	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ουδέτερη	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
37. Ενίσχυση του δημόσιου διαλόγου	26 (13,8%)	74 (39,2%)	66 (34,9%)	15 (7,9%)	8 (4,2%)
38. Ευαισθητοποίηση σχετικά με αξιοποίηση του ChatGPT στην εκπαίδευση για εκπαιδευτικούς και φοιτητές/φοιτήτριες	18 (9,5%)	42 (22,2%)	72 (38,1%)	51 (27,0%)	6 (3,2%)
39. Θεσμικό και νομικό πλαίσιο	24 (12,7%)	52 (27,5%)	66 (34,9%)	35 (18,5%)	12 (6,3%)
40. Προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης	18 (9,5%)	46 (24,3%)	88 (46,6%)	35 (18,5%)	2 (1,1%)
41. Ελεύθερη πρόσβαση σε εργαλεία ΤΝ για την ακαδημαϊκή κοινότητα	22 (11,6%)	38 (20,1%)	66 (34,9%)	39 (20,6%)	24 (12,7%)
42. Τεχνική υποστήριξη από το πανεπιστήμιο	16 (8,5%)	38 (20,1%)	84 (44,4%)	41 (21,7%)	10 (5,3%)
43. Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας στην AIEd	16 (8,5%)	44 (23,3%)	77 (40,7%)	38 (20,1%)	14 (7,4%)
44. Διασφάλιση της ιδιωτικότητας και της ασφάλειας δεδομένων στις εφαρμογές ΤΝ	22 (11,6%)	50 (26,5%)	52 (27,5%)	36 (19,0%)	29 (15,3%)
45. Εκπαίδευση στην ηθική της ΤΝ	20 (10,6%)	52 (27,5%)	44 (23,3%)	45 (23,8%)	28 (14,8%)
46. Εκπαίδευση στις τεχνικές γνώσεις των εργαλείων ΤΝ	18 (9,5%)	42 (22,2%)	58 (30,7%)	45 (23,8%)	26 (13,8%)

47. Εκπαίδευση στις παιδαγωγικές γνώσεις των εργαλείων ΤΝ	24 (12,7%)	32 (16,9%)	66 (34,9%)	45 (23,8%)	22 (11,6%)

Τα ευρήματα του Πίνακα 5 δείχνουν γενική συναίνεση για την ανάγκη θεσμικής, τεχνικής και παιδαγωγικής υποστήριξης στην αξιοποίηση της ΤΝ και εφαρμογών όπως το ChatGPT, παρά τις συχνές ουδέτερες στάσεις. Η ενίσχυση του δημόσιου διαλόγου δεν θεωρείται προτεραιότητα (53% διαφωνεί), ενώ μεγαλύτερη αποδοχή καταγράφεται για την ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας (30,2%). Η ανάγκη για θεσμικό πλαίσιο (24,8%) και προσαρμογή των σπουδών (19,6%) αναγνωρίζεται, αν και με επιφυλάξεις. Οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί τάσσονται υπέρ της ελεύθερης πρόσβασης σε εργαλεία ΤΝ (33,3%) και της τεχνικής υποστήριξης (27%), ενώ δίνουν έμφαση στην ιδιωτικότητα (34,3%) και στην εκπαίδευση σε ηθικά (38,6%), τεχνικά (37,6%) και παιδαγωγικά θέματα (35,4%).

Συμπεράσματα-συζήτηση

Η παρούσα έρευνα αποτυπώνει την εμπειρία και τον βαθμό εξοικείωσης των μελλοντικών εκπαιδευτικών Προσχολικής Εκπαίδευσης με το ChatGPT, ενώ παράλληλα διερευνά τον τρόπο χρήσης τους, τα αντιλαμβανόμενα οφέλη καθώς και τις προκλήσεις που συνεπάγεται η αξιοποίησή τους στην ακαδημαϊκή καθημερινότητα. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η πλειοψηφία των μελλοντικών νηπιαγωγών έχουν σημαντικό βαθμό εξοικείωσης με τη χρήση του ChatGPT, γεγονός που συνιστά θετική ένδειξη για τη μελλοντική ενσωμάτωσή τους στο πλαίσιο της ΤΕ (Adams et al., 2023· Ali et al., 2024· Ansari et al., 2024· Bond et al., 2023· Crompton & Burke, 2023· Deng et al., 2025· Fuchs, 2023· Kostas et al., 2025· Ogunleye et al., 2024· Schei et al., 2024· Tu & Hwang, 2023· Zou & Huang, 2023).

Η πιο διαδεδομένη χρήση του ChatGPT εντοπίζεται στην αναζήτηση πληροφοριών και την παραγωγή ιδεών και στην αξιοποίησή του κυρίως ως γνωστικό και δημιουργικό εργαλείο, σε συμφωνία με αποτελέσματα προηγούμενων μελετών (Kostas et al., 2025· Nikolopoulou, 2024). Αντίθετα, χρήσεις που σχετίζονται με τη συγγραφή, τη μετάφραση και τον προγραμματισμό παραμένουν περιορισμένες, γεγονός που υποδηλώνει επιφυλακτικότητα απέναντι στην παραγωγή και επεξεργασία περιεχομένου μέσω του ChatGPT. Η διαφορά αυτή ενδεχομένως οφείλεται στο επίπεδο εξοικείωσης ή/και στον βαθμό ενσωμάτωσης του ChatGPT στην ακαδημαϊκή εμπειρία (Ding et al., 2023· Kostas et al., 2025· Nikolopoulou, 2024).

Παρά την αναγνώριση των σημαντικών δυνατοτήτων του ChatGPT, οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί αναγνωρίζουν και σημαντικές προκλήσεις από τη χρήση του. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται ο ενδεχόμενος περιορισμός της κριτικής σκέψης, η ανάγκη ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικών με τη χρήση του ChatGPT, η απουσία σαφών και διαφανών πλαισίων αναφοράς, ζητήματα λογοκλοπής, η έλλειψη κατάλληλης εκπαίδευσης, η αμφισβήτηση της αξιοπιστίας των παραγόμενων πληροφοριών, καθώς και οι ενδεχόμενες επιπτώσεις τόσο στη μαθησιακή διαδικασία όσο και στον ρόλο του εκπαιδευτικού. Συνολικά, η στάση των μελλοντικών νηπιαγωγών χαρακτηρίζεται από επιφυλακτικότητα και αβεβαιότητα, τάση που επιβεβαιώνεται και από τη διεθνή βιβλιογραφία (Baidoo-Anu & Ansah, 2023· Chan, 2025· Crawford et al., 2023· Kostas et al., 2025· Nikolopoulou, 2024· Sedlbauer et al., 2024). Αυτή η επιφυλακτικότητα πιθανόν υποδεικνύει την ανάγκη για πιο στοχευμένη εκπαίδευση, ενίσχυση της εμπειρικής ενασχόλησης και συστηματική ένταξη των εργαλείων ΤΝ όπως το ChatGTP στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε να αυξηθεί η αποδοχή και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της χρήσης τους. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το κενό που παρατηρείται

στην ύπαρξη ερευνών που να διερευνούν τις θεσμικές πρωτοβουλίες από μέρους των ιδρυμάτων ΤΕ για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων (Smith et al., 2025).

Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση του ChatGPT στην ΤΕ προϋποθέτει προσεκτική εκτίμηση των πλεονεκτημάτων και των περιορισμών της. Οι προκλήσεις που αναδύονται απαιτούν από τα ιδρύματα ΤΕ να διαμορφώσουν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές, τη μελέτη των στάσεων και των εμπειριών του φοιτητικού πληθυσμού καθώς και την ανάπτυξη ρυθμιστικών πλαισίων, ικανών να διασφαλίζουν την ποιότητα και τη διαφάνεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Αναφορές

Adams, D., Chuah, K. -M., Devadason, E., & Azzis, M. S. A. (2023). From novice to navigator: Students' academic help-seeking behaviour, readiness, and perceived usefulness of ChatGPT in learning. *Education and Information Technologies*, *29*, 13617-13634. https://doi.org/10.1007/s10639-023-12427-8

Ali, D., Fatemi, Y., Boskabadi, E., Nikfar, M., Ugwuoke, J., & Ali, H. (2024). ChatGPT in teaching and learning: A systematic review. *Education Sciences*, *14*(6), 643. https://doi.org/10.3390/educsci14060643

Alkaissi, H., & McFarlane, S. I. (2023). Artificial hallucinations in ChatGPT: implications in scientific writing. *Cureus, 15*(2), e35179. https://doi.org/10.7759/cureus.35179

Ansari, A. N., Ahmad, S., & Bhutta, S. M. (2024). Mapping the global evidence around the use of ChatGPT in higher education: A systematic scoping review. *Education and Information Technologies*, *29*, 11281-11321. https://doi.org/10.1007/s10639-023-12223-4

Baidoo-Anu, D., & Ansah, L.O. (2023). Education in the era of generative artificial intelligence (AI): Understanding the potential benefits of ChatGPT in promoting teaching and learning. *Journal of AI, 7*(1), 52-62. https://doi.org/10.61969/jai.1337500

Barrett, A., & Pack, A. (2023). Not quite eye to A.I.: Student and teacher perspectives on the use of generative artificial intelligence in the writing process. *International Journal of Educational Technology in Higher Education, 20*(1), 59. https://doi.org/10.1186/s41239-023-00427-0

Banihashem, S., Noroozi, O., Wals, A., & Farrokhnia, M. (2023). A SWOT analysis of ChatGPT: Implications for educational practice & research. Innovations in Education & Teaching International.

Chan, C.K.Y. (2025). Students' perceptions of 'AI-giarism': investigating changes in understandings of academic misconduct. *Education and Information Technologies, 30*, 8087-8108. https://doi.org/10.1007/s10639-024-13151-7

Chen, Y., Chen, Y., & Heffernan, N. (2020). *Personalized math tutoring with a conversational agent*. arXiv preprint. https://doi.org/10.48550/arXiv.2012.12121

Crawford, J., Cowling, M., & Allen, K. A. (2023). Leadership is needed for ethical ChatGPT: Character, assessment, and learning using artificial intelligence (AI). *Journal of University Teaching and Learning Practice*, *20*(3), 1-19. https://doi.org/10.3316/informit.T2024112000002891427961342

Crompton, H., & Burke, D. (2023). Artificial intelligence in higher education: The state of the field. *International Journal of Educational Technology in Higher Education, 20,* 22. https://doi.org/10.1186/s41239-023-00392-8

Deng, R., Jiang, M., Yu, X., Lu, Y., & Liu, S. (2025). Does ChatGPT enhance student learning? A systematic review and meta-analysis of experimental studies. *Computers & Education*, 105224. https://doi.org/10.1016/j.compedu.2024.105224

DeVellis, R. F. (2016). *Scale development: Theory and applications*, 26. Sage publications.

Ding, L., Li, T., Jiang, S., & Gapud, A. (2023). Students' perceptions of using ChatGPT in a physics class as a virtual tutor. *International Journal of Educational Technology in Higher Education, 20*(1), 63. https://doi.org/10.1186/s41239-023-00434-1

Farrokhnia, M., Banihashem, S. K., Noroozi, O., & Wals, A. (2024). A SWOT analysis of ChatGPT: Implications for educational practice and research. *Innovations in Education and Teaching International, 61*(3), 460-474. https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2195846

Fuchs, K. (2023). Exploring the opportunities and challenges of NLP models in higher education: Is Chat GPT a blessing or a curse? *Frontiers in Education,* 8, 1166682. https://doi.org/10.3389/feduc.2023.1166682

Grassini, S. (2023). Shaping the future of education: exploring the potential and consequences of ai and chatgpt in educational settings. *Education Sciences, 13*, 692. https://doi.org/10.3390/educsci13070692

Hassija, V., Chakrabarti, A., Singh, A., Chamola, V., & Sikdar, B. (2023). Unleashing the potential of conversational AI: Amplifying Chat-GPT's capabilities and tackling technical hurdles. *IEEE Access*, 11, 143657-143682. https://doi.org/10.1109/ACCESS.2023.3339553

Holmes, W., & Porayska-Pomsta, K. (Eds.). (2022). *The ethics of Artificial Intelligence in education: Practices, challenges, and debates* (1st ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9780429329067

Holmes, W., & Miao, F. (2023). *Guidance for generative AI in education and research*. UNESCO Publishing.

Kostas, A., Paraschou, V., Spanos, D., Tzortzoglou, F., & Sofos, A. (2025). AI and ChatGPT in Higher Education: Greek students' perceived practices, benefits, and challenges. *Education Sciences, 15*(5), 605. https://doi.org/10.3390/educsci15050605

Nikolopoulou, K. (2024). ChatGPT for educational-academic activities: Preschool student teachers' experiences. *Intelligent Technologies in Education*, *2024*.

Ogunleye, B., Zakariyyah, K. I., Ajao, O., Olayinka, O., & Sharma, H. (2024). A systematic review of generative AI for teaching and learning practice. *Education Sciences, 14*(6), 636. https://doi.org/10.3390/educsci14060636

Rudolph, J., Tan, S., & Tan, S. (2023). ChatGPT: Bullshit spewer or the end of traditional assessments in higher education?. *Journal of Applied Learning and Teaching*, *6*(1), 342-363. https://doi.org/10.37074/jalt.2023.6.1.9

Schei, O. M., Mogelvang, A., & Ludvigsen, K. (2024). Perceptions and use of AI Chatbots among students in higher education: A scoping review of empirical studies. *Education Sciences, 14*(8), 922. https://doi.org/10.3390/educsci14080922

Šedlbauer, J., Činčera, J., Slavík, M., & Hartlová, A. (2024). Students' reflections on their experience with ChatGPT. *Journal of Computer Assisted Learning*, *40*(4), 1526-1534. https://doi.org/10.1111/jcal.12967

Smith, S. M., Tate, M., Freeman, K., Walsh, A., Ballsun-Stanton, B., & Lane, M. (2025). A university framework for the responsible use of generative AI in research. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 1-20. https://doi.org/10.1080/1360080X.2025.2509187

Sullivan, M., Kelly, A., & McLaughlan, P. (2023). ChatGPT in higher education: Considerations for academic integrity and student learning. *Journal of Applied Learning & Teaching*, *6*(1), 1-10. https://doi.org/10.37074/jalt.2023.6.1.17

Tu, Y. F., & Hwang, G. J. (2023). University students' conceptions of ChatGPT-supported learning: a drawing and epistemic network analysis. *Interactive Learning Environments, 32*(10), 6790-6814. https://doi.org/10.1080/10494820.2023.2286370

Yan, D. (2023). Impact of ChatGPT on learners in a L2 writing practicum: An exploratory investigation. *Education and Information Technologies, 28*(11), 13943-13967. https://doi.org/10.1007/s10639-023-11742-4

Yusuf, H., Money, A. & Daylamani-Zad, D. (2025). Pedagogical AI conversational agents in higher education: a conceptual framework and survey of the state of the art. *Education Technology Research and Development, 73*, 815-874. https://doi.org/10.1007/s11423-025-10447-4.

Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education—Where are the educators? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, *16(*39), 1-27. https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0

Zou, M., & Huang, L. (2023). The impact of ChatGPT on L2 writing and expected responses: Voice from doctoral students. *Education and Information Technologies, 29*, 13201-13219. https://doi.org/10.1007/s10639-023-12397-x